

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tarım sektörü yalnızca ekonomik faaliyet alanı değil, aynı zamanda gıda arz güvenliği, istihdam, kırsal kalkınma ve stratejik bağımsızlık açısından da büyük önem taşımaktadır. Türkiye'nin geniş tarım arazilerine, farklı iklim koşullarına ve önemli bir üretim potansiyeline sahip olmasına rağmen tarım, gıda ve içecek sektöründe dış ticaret dengesinin giderek bozulması, üretim politikalarının yeniden değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır.

2026 yılının ilk 7 ayında tarım, gıda ve içecek sektöründe ihracat 15,53 milyar dolardan yüzde 5,4 artışla yaklaşık 16,38 milyar dolara yükselirken, ithalat 13,75 milyar dolardan yüzde 19,11 artışla 16,38 milyar dolara ulaşmıştır. Böylece bir önceki yılın aynı döneminde yaklaşık 1,78 milyar dolar olan dış ticaret fazlası ortadan kalkmıştır.

İhracat artışının yüzde 5,4 seviyesinde kalmasına karşın ithalatın yüzde 19,11 oranında artması, tarım ve gıda ürünlerinde dışa bağımlılığın arttığını ortaya koymaktadır. Temmuz ayında da benzer bir tablo görülmüş; ihracat yüzde 12,13 artarken ithalat yüzde 24,63 oranında yükselmiştir. İthalatın ihracattan daha hızlı artması, tarım dış ticaretinde sürdürülebilirlik açısından ciddi biçimde incelenmesi gereken bir durumdur. İthalat kalemleri incelendiğinde Türkiye'nin özellikle yem hammaddeleri, yağlı tohumlar ve hayvansal üretim alanlarında önemli ölçüde dışa bağımlı olduğu görülmektedir. 2026 yılının ilk 7 ayında hayvan yemi ithalatı 4,759 milyar dolara, bitkisel yağ ithalatı 2,342 milyar dolara ulaşmıştır. Aynı dönemde 1,451 milyar dolarlık soya fasulyesi, 1,269 milyar dolarlık dane mısır ve 904,6 milyon dolarlık sığır ithalatı gerçekleştirilmiştir.

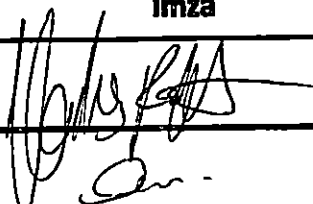
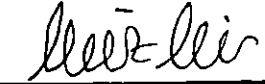
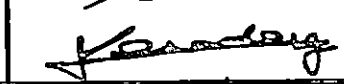
Bu tablo, Türkiye'nin yalnızca nihai tarım ve gıda ürünlerinde değil, tarımsal üretimin temel girdilerinde de dışa bağımlı hale geldiğini göstermektedir. Özellikle soya ve mısır gibi yem hammaddelerinin yüksek miktarda ithal edilmesi, hayvancılık sektörünün maliyetlerinin de uluslararası fiyatlara ve dış ticaret koşullarına daha fazla bağımlı hale gelmesine neden olmaktadır. Türkiye'nin tarım ve gıda ürünleri ihracatında önemli kalemleri de bulunmaktadır. İlk 7 ayda yaş meyve ve sebze ihracatı 2,688 milyar dolar, şekerli mamuller ihracatı yaklaşık 1,770 milyar dolar, sert kabuklu meyveler ihracatı ise yaklaşık 1,611 milyar dolar seviyesindedir. Ancak ihracat yapılan bazı ürünlerde dahi üretim sürecinin ithal girdilere bağımlı olması, elde edilen ihracat gelirinin gerçek katma değerinin ve dış ticaret dengesi üzerindeki etkisinin ayrıca değerlendirilmesini gerektirmektedir.

Bu kapsamda tarım ve gıda sektöründeki dış ticaret dengesinin bütün yönleriyle incelenmesi; ithalat artışına neden olan yapısal sorunların belirlenmesi; Türkiye'nin ithal ettiği stratejik tarım ürünlerinde yerli üretim kapasitesinin artırılması; üreticinin girdi maliyetlerinin düşürülmesi; tarımsal üretimin planlı ve sürdürülebilir hale getirilmesi; ihracatçı sektörlerin desteklenmesi; yeni ihracat pazarlarının geliştirilmesi ve tarımda dış ticaret fazlası sağlayacak uzun vadeli politikaların oluşturulması amacıyla Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Ömer Fethi GÜRER

Niğde Milletvekili

..... Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Mahir DOĞU	İzmir	
Türker ATEŞ	Bolu	
Ediz ÜN	Etiler	
Ali KARADAĞ	USAK	
Özge Nur SÜLLÜ	ESKİŞEHİR	
Engin ALTAY	İstanbul	
İnan Akşin ALİ	Kars Mv.	
Deniz Demir	Ankara	
Orhan SAKAL	Bursa	
Semra DİNÇER	Ankara	
Haran Öztürkmen	Gaziantep	
Vedat Öndü	Kırklari	
Ali Öztürk	Kırklari	
R. İ. T. NARSAZIOĞLU	izmir	
İlhan KESİCİ	İstanbul	
Nurhan Yontar	Teke	
Ömer Ayar	Teke	
Cevdet AKAY	Karabük	
Nemrin Yıldırım Koca	Haray	
Ödün KİP	Murşin	